

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи
з дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства»
для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи
з дисципліни: «Потенціал і розвиток підприємства»
для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2012

Укладачі: доц.Посипай В.Г.
Пахомова Л.В.

Кафедра економіки підприємства

Мета контрольної роботи – закріпити теоретичні знання з питань закономірностей, принципів і особливостей формування, розвитку та оцінки потенціалу підприємства, придбати практичні навички щодо прийомів та процедур, які застосовуються в процесі оцінки вартості підприємства як основної характеристики його потенціалу, а також ознайомитися з методичним інструментарієм оцінки окремих складових потенціалу підприємства.

Контрольна робота передбачає проведення аналізу та оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства, використання ряду методичних підходів до оцінки вартості потенціалу підприємства, проведення оцінки вартості нерухомого майна, машин і обладнання, нематеріальних активів, бізнесу та кадрового потенціалу підприємства.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної, яка складається з запитань і практичної – вирішення задачі та тестів.

Нижче наведені шість завдань, у кожному з яких наведені два запитання, задача і два тести. Номер задавання, варіант запитання обирають виходячи з передостанньої та останньої цифр залікової книжки.

Таблиця 1 - Вибір варіанта контрольної роботи

Остання цифра шифру	Передостання цифра шифру									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Завдання									
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
Варіант										
0	1	2	3	4	5	5	4	3	2	1
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1
2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2
3	4	3	5	5	4	3	2	1	5	4
4	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	2	3	4	5	5	4	3	2	1	2
7	3	4	5	1	2	3	4	5	4	3
8	2	1	1	2	3	4	5	1	2	3
9	4	5	4	3	2	1	2	3	4	5

ЗАВДАННЯ 1

Таблиця 2 - Теоретичне запитання до завдання 1

варіант	запитання
1	1. Загальна характеристика потенціалу підприємства. 2. Поняття нормативної та експертної грошової оцінки земельних ділянок.
2	1. Характеристика об'єктивних та суб'єктивних складових потенціалу підприємства. 2. Порядок організації грошової оцінки землі.
3	1. Особливості трудового потенціалу підприємства. 2. Сутність методичного підходу, що базується на капіталізації чистого або рентного доходу.
4	1. Загальнотеоретична модель формування потенціалу підприємства. 2. Сутність порівняльного підходу оцінки земельних ділянок та особливості його використання.
5	1. Закон синергії як основа оптимізації структури потенціалу підприємства. 2. Загальна характеристика факторів, що впливають на вартість земельної ділянки.

Задача

Необхідно оцінити конкурентну силу та абсолютну конкурентну силу компанії „Аверс”, яка здійснює свою діяльність в галузі інформаційних технологій. Вихідна інформація про силу конкурентних позицій компанії та її основних конкурентів наведені в табл.3. Шкала вимірювання від 0 (min) до 10 (max) балів.

Таблиця 3 - Вихідна інформація для оцінки конкурентної сили потенціалу підприємств

№ п/п	Чинник	Вага	компанія „Аверс”	Конкуренти			
				1	2	3	4
1.	Якість продукції	0,1	8	5	10	1	6
2.	Ділова репутація	0,1	8	7	10	1	6

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Рівень витрат	0,2	5	10	3	1	6
4.	Технічний потенціал	0,05	10	1	7	3	4
5.	Розробка та реалізація інновацій	0,1	9	4	10	5	1
6.	Кадровий потенціал	0,2	5	7	10	1	4
7.	Фінансовий стан	0,15	5	10	7	3	1
8.	Менеджмент	0,1	9	4	10	5	1

На підставі наведеної інформації побудувати лінію конкурентного профілю компанії „Аверс”. Визначити, за якими позиціями підприємство випереджає конкурентів, а за якими – займає слабкі позиції в конкурентній боротьбі.

Тести

1. Ставка дисконту - це:

- а) процентна ставка, що використовується для перерахування майбутніх потоків доходів у єдину величину поточної вартості;
- б) процентна ставка, за допомогою якої здійснюється розрахунок відносної цінності грошових коштів, одержуваних в різні інтервали часу;
- в) ставка прибутковості за наявними альтернативними варіантами інвестицій, яка задовольняє вимогам інвесторів;
- г) усе перераховане правильно.

2. Основним органом, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності в Україні, є:

- а) Верховна Рада;
- б) Фонд державного майна;
- в) Державний комітет зі статистики;
- г) Українське товариство оцінювачів.

ЗАВДАННЯ 2

Таблиця 4 - Теоретичне запитання до завдання 2

варіант	запитання
1	1. Зростання ролі формування трудового потенціалу у сучасних умовах. 2. Методичний підхід, що базується на врахуванні витрат на земельні поліпшення.
2	1. Визначення поняття «конкурентоспроможність потенціалу підприємства». 2. Сутність методу залишку для землі та порядок його використання.
3	1. Етапи процедури оцінювання конкурентоспроможності підприємства. 2. Сутність середньозваженого коефіцієнта капіталізації при оцінці землі.
4	1. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. 2. Особливості використання методу розбивки земельної ділянки.
5	1. Зміст етапів застосування SWOT-аналізу. 2. Метод капіталізації доходів, який використовується для оцінки будівель і споруд.

Задача

Визначити вартість земельної ділянки, на якій інвестор планує розмістити АЗС та три колонки. Питомі капіталовкладення в розрахунку на 1 колонку визначені в розмірі 48780 грн. Аналіз експлуатації діючих АЗС в аналогічних за місцем розташування умовах дозволяє встановити, що протягом години на одній колонці в середньому заправляються 4 автомобілі і одне заправлення в середньому дорівнює 20 літрам. Чистий дохід з одного літру бензину складає близько 0,026 грн., число днів роботи АЗС – 300 днів у рік при цілодобовому режимі. Планова прибутковість від об'єкта нерухомості – 12 %, термін економічного циклу складає 6 років. Відшкодування інвестицій здійснюється за прямолінійним методом.

Тести

1. Яке нижченаведених положень неправильне?

- а) ставка капіталізації - процентна ставка, що використовується для перерахування майбутніх потоків доходів у величину поточної вартості;
- б) ставка капіталізації - це процентна ставка, що дозволяє перетворити величину прибутку за один період часу у величину вартості;
- в) ставка капіталізації - різниця між ставкою дисконту і середньорічними темпами росту прибутку;
- г) ставка капіталізації - різниця між ставкою дисконту й очікуваними середньорічними темпами росту грошового потоку.

2. Правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні визначаються:

- а) Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»;
- б) Національним стандартом України № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав»;
- в) Нормами професійної діяльності оцінювачів;
- г) Міжнародними стандартами оцінки.

ЗАВДАННЯ 3

Таблиця 5 - Теоретичне запитання до завдання 3

варіант	запитання
1	1. Основні методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу. 2. Сутність дисконтованих грошових потоків для визначення ринкової вартості будівель і споруд.
2	1. Характеристика потенціалу підприємства як товару. 2. Процедура дисконтування майбутніх доходів власника будівель і

	споруд.
--	---------

Продовження таблиці 5

1	2
3	1. Особливості підприємства як об'єкту ринкових угод. 2. Використання витратного підходу до оцінки будівель і споруд.
4	1. Процедури механізму процесу оцінки згідно діючого законодавства. 2. Сутність методів кошторисного розрахунку, метода питомих витрат та поелементного метода.
5	1. Поняття вартості, її класифікація. 2. Поняття сукупного зносу будівель і споруд та його складові.

Задача

Оцінити вартість офісного приміщення загальною площею 100 м². За попередніми прогнозами імовірний відсоток недозавантаження об'єкта під час оренди складає 2 %, експлуатаційне резервування доходу 1 %, коефіцієнт капіталізації – 20 %. Інформація щодо пропозиції на ринку оренди офісних приміщень в районі розташування об'єкта наведена в табл.2.

Таблиця 6 - Пропозиція на ринку оренди офісних приміщень

№ п/п об'єкта аналога	Площа, м ²	Місячна ставка орендної плати, грн./м ²
1	70	22,5
2	90	24
3	80	20,5
4	100	17,5
5	65	21,5

Тести

1. Яке з наведених тверджень можна вважати перевагою SWOT-аналізу?

- об'єктивність вибору та ранжування факторів зовнішнього і внутрішнього середовища;
- добра адаптація до середовища, що постійно змінюється;

в) потужна підтримка прийняття конкретних управлінських рішень;

г) періодична діагностика ринку та ресурсів підприємства.

2. *Особливістю порівняльного підходу є:*

а) орієнтація на ретроінформацію та досягнуті результати фінансово-господарської діяльності;

б) орієнтація на перспективи розвитку підприємства;

в) орієнтація на потік майбутніх доходів;

г) орієнтація на витрати, необхідні для відтворення аналогічного підприємства.

ЗАВДАННЯ 4

Таблиця 7 - Теоретичне запитання до завдання 4

варіант	запитання
1	1. Ринкова вартість, вартість відтворення, вартість заміщення, балансова вартість, ліквідаційна вартість. 2. Сутність методу «строку життя» об'єкта оцінки.
2	1. Принципи оцінки потенціалу підприємства, засновані на уявленнях власника. 2. Характеристика метода порівняння продажів.
3	1. Принципи оцінки вартості потенціалу підприємства, пов'язані з експлуатацією власності. 2. Сутність методу валового рентного мультиплікатора.
4	1. Принципи оцінки потенціалу підприємства, обумовлені дією ринкового середовища. 2. Особливості оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємства.
5	1. Характеристика функцій грошової одиниці. 2. Класифікація машин і обладнань як об'єктів грошової оцінки.

Задача

Визначити ринкову вартість станом на 1 квітня 2009 р. трактора гусеничного сільськогосподарського призначення марки

Т-4А. Аналогами об'єкту оцінювання обрані трактори гусеничні ДТ-175 і ДТ-75, ринкова вартість яких станом на 1.01.2009 р. складала 16700 грн. і 15000 грн. відповідно. індекс цін на промислову продукцію за період між датою оцінки і датою визначення ринкових цін аналогів складає 1,05.

Техніко-економічні показники порівнюваних машин, коефіцієнти значимості характеристик наведені в табл.8.

Таблиця 8 - Техніко-економічні показники об'єкта оцінки і аналогів

№ п/п	Показники	Марка трактора			Вагомий коефіцієнт показника
		Т-4А	ДТ-175	ДТ-75	
1.	Найбільша тягова потужність (квт)	76,0	90,0	55,0	0,25
2.	Ресурс до першого капремонту (мото-годин)	6000	8000	7000	0,4
3.	Питомі витрати палива (г/квт-година)	245	331	312	0,25
4.	Маса конструкції (кг)	7955	7420	6020	0,1
	Поправочний коефіцієнт на метричні параметри	--	0,95	0,95	

Тести

1. Застосування методу прямої капіталізації рентного доходу відносно за умов:

- а) наявності ідентичних об'єктів оцінки;
- б) постійності та незмінності грошового потоку від використання об'єкта;
- в) змінності потоку доходів від використання об'єкта;
- г) непередбачуваності змін зовнішнього середовища.

2. Підхід, відповідно до якого найбільш імовірною величиною вартості оцінюваного підприємства може бути реальна ціна продажу аналогічного об'єкта:

- а) доходний;
- б) порівняльний;

- в) витратний;
- г) майновий.

ЗАВДАННЯ 5

Таблиця 9 - Теоретичне запитання до завдання 5

варіант	запитання
1	1. Існуючі загально визначенні підходи в методології оціночної діяльності. 2. Використання доходного підходу в процесі оцінки машин і обладнання.
2	1. Загальна характеристика доходного підходу до оцінки вартості потенціалу підприємства. 2. Поняття ставки дисконту і методи її визначення.
3	1. Поняття коефіцієнту капіталізації та його розрахунок. 2. Сутність витратного підходу до оцінки вартості машин і обладнання.
4	1. Загальна характеристика порівняльного підходу до оцінки вартості потенціалу підприємства. 2. Метод розрахунку за ціною однорідного об'єкта оцінки машин і обладнання.
5	1. Сутність майнового підходу до оцінки вартості потенціалу підприємства. 2. Загальна характеристика методів поагрегатного розрахунку, індексного методу та методу розрахунку вартості машин і обладнання за укрупненими нормативами.

Задача

Оцінити вартість гудвілу методом надлишкового прибутку, якщо ринкова вартість усіх активів підприємства оцінюється в 400 тис.грн., а зобов'язань – 300 тис.грн. Фактичний прибуток до оподаткування 23 тис.грн., ставка податку на прибуток – 25 %. Середньо галузева рентабельність власного капіталу – 15 %. Ставка капіталізації – 18 %.

Тести

1. Валовий рентний мультиплікатор розраховується як відношення:

- а) ціни продажу об'єкта до потенційного або дійсного валового доходу;
- б) потенційного або дійсного валового доходу до ціни продажу об'єкта;
- в) потенційного валового доходу до дійсного валового доходу;
- г) операційних витрат до ціни продажу об'єкта.

2. До особливостей машин і обладнання як об'єктів оцінки належить:

- а) стаціонарне закріплення за об'єктом нерухомості;
- б) можливість застосування узагальнюючих вартісних показників площі, обсягу, довжини;
- в) необхідність врахування ступеня ремонтпридатності;
- г) стандартизованість об'єктів.

ЗАВДАННЯ 6

Таблиця 10 - Теоретичне запитання до завдання 6

варіант	запитання
1	1. Характеристика інформації, необхідної в оцінці потенціалу підприємства. 2. Оцінка вартості машин і обладнання методом ринкових порівнянь.
2	1. Склад та особливості нерухомого майна як об'єкта оцінки. 2. Класифікація нематеріальних активів підприємства.
3	1. Порядок організації грошової оцінки землі. 2. Особливості оцінки вартості нематеріальних активів.
4	1. Сутність доходного підходу і його методів щодо оцінки нематеріальних активів (метод надлишкового прибутку і метод виграшу в собівартості). 2. Методи доходного підходу до оцінки вартості бізнесу.
5	1. Технологія застосування порівняльного підходу до оцінки вартості підприємства. 2. Майнові методи оцінки вартості бізнесу.

Задача

Підприємство „Масило” розробило ноу-хау виготовлення моторного масла для дизельних двигунів, яке дозволяє значно покращити показники їх роботи. Змінні та постійні витрати виробництва продукції з використанням ноу-хау не змінилися, але за умов покращення якості продукції у виробника з'явилася можливість підвищити ціну масла. Раніше ціна продукції складала 9 грн. за 1 літр, а з використанням ноу-хау – 11 грн. за літр.

Обсяг реалізації продукції складає 50 тис. літрів на рік. Прогнозується, що цінова перевага збережеться протягом 4 років. Ставка дисконту – 18 %. Оцінити вартість ноу-хау.

Тести

1. Для оцінки інформаційного програмного забезпечення менеджменту рекомендується застосовувати підхід:

- а) доходний;
- б) витратний;
- в) порівняльний.
- г) ринковий.

2. Величина вартості нематеріальних активів не залежить від:

- а) обсягу прав, що передаються правовласником;
- б) дійсності охоронних документів на об'єкти нематеріальних активів;
- в) умов фінансування впровадження нематеріального активу у виробничий процес;
- г) ціни одиниці продукції, що виробляється з використанням нематеріального активу.

Рекомендована література

1. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч.пос.- К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
2. Добикіна О.К., Рижиков В.С., Касванюк С.В. та ін. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч.пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 208 с.
3. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: Навч.пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.
4. Федонін І.М., Репіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка. – К.: КНЕУ, 2004.
5. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: Инфра – М., 2000. – 450 с.
6. Щекин Г.В. Основы кадрового менеджмента. Учебник, - К.: МАУП, 2002. – 320 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до контрольної роботи
з дисципліни: «Потенціал і розвиток підприємства»
для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства»

Укладачі: Посипай Володимир Гаврилович
Пахомова Людмила Володимирівна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-
дорожньому університеті